

Pan, udruga za zaštitu okoliša i prirode

Radićeva 12
47000 Karlovac

Karlovačka županija UO za graditeljstvo i okoliš

Odsjek za planske poslove i zaštitu okoliša

Jurja Križanića 11

47000 Karlovac

Predmet: Prijedlog VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije i Strateške studije o utjecaju na okoliš VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije – **mišljenje i primjedbe**

Poštovani,

na mrežnim stranicama Karlovačke županije 23. rujna 2022. objavljena je informacija o provođenju ponovljene javne rasprave o Prijedlogu VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije i Strateškoj studiji o utjecaju na okoliš VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije KLASA: 350-02/20-01/01; URBROJ: 2133/1-07-01/02-22-382

Slijedom te informacije šaljem Vam sljedeće očitovanje.

Eko Pan u ovoj ponovljenoj javnoj raspravi posebno ističe prigovore iz prve javne rasprave koji nisu uvaženi u prijedlogu izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije. Osim toga, u mišljenju su dodani i komentari koji nisu izneseni tijekom prve javne rasprave koja je provedena 2021. godine. Također ukazujemo da smo sudjelovali na javnom izlaganju koje je održano 21. rujna 2022. godine u konferencijskoj dvorani Karlovačke županije na adresi Ambroza Vranyczanya. Komentari izneseni tijekom javnog izlaganja dio su mišljenja udruge Pan u ovom postupku.

1. Posebno ističemo problematičnu normu u važećem prostornom planu koja omogućava gradnju hidroelektrana na lokacijama starih mlinica bez ikakvog navođenja broja i lokacije mogućih hidroelektrana. Neodređenost ove norme dovodi do pravne nesigurnosti, a u praksi može dovesti potencijalnog investitora u realnu zabludu obzirom da je realizacija takvih zahvata vrlo upitna jer ne postoje nikakve stručne podloge koje bi opravdavale gradnju na lokacijama starih mlinica. **Smatramo da je tako neodređena i neprecizna pravna norma otvara prostor za moguće preispitivanje njezine zakonitosti, ali i ono što je najbitnije otvara „sivu zonu“ i nepredvidljiv put za sve zainteresirane dionike, bez obzira da li se radi o legitimnom javnom ili privatnom interesu.**

Ističemo i stajalište Ustavnog suda koji u svojoj odluci i rješenju broj: U-I-722/2009 od 6. travnja 2011. ("Narodne novine" broj 44/11.) kaže:

"(...) zahtjevi pravne sigurnosti i vladavine prava iz članka 3. Ustava traže da pravna norma bude dostupna adresatima i za njih predvidljiva, tj. takva da oni mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i obaveze kako bi se prema njima mogli ponašati.

(...) adresati pravne norme ne mogu stvarno i konkretno znati svoja prava i dužnosti te predvidjeti posljedice svojeg ponašanja ako pravna norma nije dovoljno određena i precizna. Zahtjev za određenošću i preciznošću pravne norme predstavlja jedan od temeljnih elemenata načela vladavine prava i ključan je za postanak i održanje legitimiteta pravnog poretka (...)

... zahtjevi za određenošću i preciznošću pravne norme moraju se smatrati sastavnim dijelom načela vladavine prava na području svih grana prava jer bi njihovo zanemarivanje ugrozilo druge sastavnice načela pravne sigurnosti kao dijela načela vladavine prava, osobito zahtjeve za jedinstvenom primjenom prava te poštovanjem učinaka pravomoćnih presuda i drugih odluka tijela državne i javne vlasti.
(...)

Svjedoci smo da je 2 temeljem te norme realizirana mHE Dabrova dolina 1 na rijeci Mrežnici te predstavlja primjer kako takav zahvat može biti problematičan iz aspekta utjecaja na prirodu i okoliš (npr. sedra, krajobraz). Osim toga treba imati u vidu i činjenicu da su mlinice na rijeci Mrežnici planirane i građene u vrijeme kada je u Mrežnici bilo i do 40% više vode što je izgubljeno gradnjom HE Gojak i gubitkom vode Zagorske Mrežnice. Prema ograničenim informacijama poznato je da Karlovačka županija provodi aktivnosti kojima se ponovno pokreće pitanje zaštite rijeke Mrežnice. Navedena odredba u prostornom planu direktno ugrožava ispunjenje tog cilja. Realizacija po modelu mHE Dabrova dolina 1 koja je sve samo ne obnova mlinice predstavlja dodatno krajobrazno nagrđivanje i degradiranje rijeke, te umanjeње biološke i krajobrazne vrijednosti. Osim toga smatramo da bi i kanjon rijeke Korane trebalo zaštititi zbog svojih krajobraznih, kulturnih, hidromorfoloških, speleoloških, arheoloških i prirodnih vrijednosti.

Propisivanje dodatnih mjera u prostornom planu koje bi trebale osigurati da izgradnja hidroelektrana ne dovodi do ugrožavanja prirode i okoliša, **ni u kojem slučaju se ne mogu smatrati kao dostatan mehanizam** što najbolje dokazuju primjeri iz prakse i dosadašnji realizirani zahvati u Karlovačkoj županiji kod kojih je utvrđeno kršenje propisanih zaštitnih mjera i tijekom i nakon izgradnje i to tek nakon što je Europska komisija upozorila na sve propuste naše nadležno Ministarstvo.

Opravdano se postavlja pitanje zašto se broj i lokacije mlinica za potencijalnu izgradnju hidroelektrana nisu vrednovala prema kriterijima koji se predlažu samim prostornim planom. Smatramo da bi to trebao biti prvi korak da se barem temeljem tih kriterija odredi broj i lokacije mlinica što bi trebala biti tek polazna osnova i podloga za planiranje takvih zahvata.

Slijedom iznesenog predlažemo da se iz poglavlja o Mjerama ublažavanja negativnog utjecaja na okoliš, izbriše odredba o mogućoj gradnji hidroelektrana na lokacijama postojećih mlinica.

2. Smatramo da planiranje mHE Globornica kao mjeru ublažavanja nizvodnih utjecaja od strane HE Lešće predstavlja dodatno degradiranje već lošeg stanja rijeke Dobre. Negativni utjecaji HE Lešće trebaju se u najkraćem mogućem roku rješavati revizijom pogonskog pravilnika te načinom rada, makar to imalo za posljedicu smanjenu količinu proizvedene električne energije. **Dugoročno se treba razmišljati i o uklanjanju HE Lešće.**

Naime, smatramo da uklanjanje HE Lešće predstavlja razuman prijedlog obzirom na sve štete do sada, a koje će se s vremenom još multiplicirati. Koristi od rada HE Lešća prilično su upitne pa čak i sa energetskog aspekta, dok su štete vrlo jasno vidljive i mjerljive. U slučaju da se nizvodno od Lešća gradi nova hidroelektrana odnosno pregrada, ta ista opet će imati svoj način rada, minimalni i maksimalni protok, te samim time neće na zadovoljavajući način moći odgovoriti na vodne valove od Lešća te zaštititi obale i okoliš nizvodno. Posebno ističemo da uvjetovana realizacija mHE Globornica u odnosu na „Idejno rješenje i Studija izvodljivosti višenamjenskog objekta za poboljšanje vodnog režima uslijed rada HE Lešće na rijeci Donjoj Dobri nizvodno od HE Lešće ne može predstavljati temelj njezine realizacije. Odgovor na pitanje da li je mHE Globornica prihvatljiva ili ne za okoliš i prirodu može se dobiti samo u okviru okolišnih postupaka. **Strateška studija jasno zaključuje da mHE Globornica treba biti izbrisana iz prostornog plana. Ustrajanje na njezinoj realizaciji u suprotnosti je sa zaključcima strateške studije što će sigurno imati implikacije na eventualno njezinu realizaciju.** Inzistiranje na rješenjima bez razmatranja varijantnih rješenja, a koja dovode u pitanje postizanje ciljeva iz Okvire direktive o vodama nisu put kojim bi se trebalo rješavati štetne posljedice rada HE Lešće.

Potpuno je neprihvatljivo da unatoč jasnim zaključcima strateške studije da je promjena režima rada najpovoljnije rješenje, Karlovačka županije inzistira na mogućnost gradnje tzv. višenamjenskog objekta što će imati puno veće implikacije na prirodu i okoliš. Pristup da se ide za rješenjima koji su u suproti sa zaključcima strateške studije nije u skladu s pravnom stečevinom i praksom Suda EU

Slijedom iznesenog Eko Pan predlaže brisanje mHE Globornica iz plana sukladno zaključcima strateške studije te brisanje odredbe o mogućoj gradnji tzv. višenamjenskog objekta.

3. Uz mHE Ilovac u kartografskom prikazu unosi se oznaka za akumulaciju (AH simbol), što je za pozdraviti. Ne možemo prešutjeti činjenicu da su svi odgovorni za realizaciju tog zahvata godinama tvrdili da takva hidroelektrana ne stvara akumulaciju i ne mijenja prirodna obilježja rijeke. Na ovaj način se potvrđuje ono što već godinama ističemo, a to je da i tzv. male protočne hidroelektrane stvaraju određen tip aku

mulacije i imaju puno veći i širi opseg utjecaja u prostoru od same lokacije 3 izgradnje. Naime u mjerama očuvanja propisanim Rješenjem za Zahvat izgradnje male hidroelektrane Ilovac na rijeci Kupi navedena su mjere vezane za biološku raznolikost, a koje se ne poštuju - Br. 19. očuvati raznolikost staništa (neutvrđene obale i brzace) zadržavanjem predviđene dinamike vodostaja kod manjih i srednjih protoka, posebice u doba proljetnog mrijesta kada oscilacije vodostaja zbog planiranog zahvata ne bi trebale biti veće od 30 cm, - Br. 20. sačuvati riječna staništa i područja s bržim tokom vode; prvenstveno radi zaštite na ovom području veoma rijetkih mrijesnih staništa. Ove mjere podrazumijevaju kako do ujezeravanja i stvaranja akumulacije neće doći, a u stvarnosti se to dogodilo te se akumulacija proteže dobra 4 km uzvodno od brane. Samim time, silom zakona bi se mHE Ilovac morala sankcionirati tj. uskladiti Rješenje za Zahvat mHE Ilovac sa trenutnim stanjem na terenu. Dodavanjem akumulacije uz mHE Ilovac u prostornom planu nije dovoljno da bi se isti legalizirao tj. da zadovolji sve propisane odredbe. Jednako tako mHE Ilovac nema funkcionalnu riblju stazu, što također treba adekvatno sankcionirati tj. regulirati. Također ovakvo naknadno uvođenje oznake akumulacije tamo gdje nikada nije ni trebala postojati otvara potpuno nova pitanja, a tiču se vlasnika nekretnina i njihovog umanjivanja vrijednosti imovine te ograničavanje u pogledu korištenja nekretnina.

4. Kod ucrtavanja akumulacija, svakako se mora ucrtati barem približna površina koju će akumulacija zauzeti, kako bi se i vizualno mogao procijeniti utjecaj na prostor i sve ostale komponente. Npr. za mHE Ilovac nije ucrtano, kao ni za HE Ozalj, te planiranu mHE Globornica, dok se za pregradu Brodarci ucrtalo iako do akumuliranja vode na čvoru Brodarci ne bi trebalo doći, tj. nigdje u prijedlogu plana se ne spominje akumulacija na tom području.

Naime u strateškoj studiji navedeno je za čvor Brodarci: Novi projekt sustava zaštite od poplava, za koji je već doneseno rješenje o prihvatljivosti za okoliš, umjesto brane i akumulacije predviđa pregradu - regulacijski objekt kojim će se razina vode privremeno dizati i to pri znatno manjoj visini i na taj način samo u periodu poplava preusmjeravati u postojeći kanal Kupa-Kupa, dok će rijeka tijekom godine teći nesmetano. Isto se ne očituje u grafičkom dijelu prijedloga plana. Strateška studija jasno utvrđuje i zaključuje kako se realizacijom pregrade Brodarci kao i mHE Brodarci ne mogu isključiti značajni negativni utjecaji (str. 193, 203, 215, 235, 245, 246 i dr.) na sastavnice okoliša i Natura 2000 područje HR2000642 Kupa kao i vodna tijela CSRN0004_008 Kupa i CSRN0021_001 Dobra.

Prema strateškoj procjeni izvjesno je da bi realizacijom tih zahvata došlo do degradiranja stanja navedenih vodnih tijela što predstavlja neispunjavanje ciljeva iz Okvirne direktive o vodama. **Realizacija ovih zahvata temeljem čl. 4. st. 7. Okvirne direktive o vodama predstavlja vrlo neizvjestan put u kojem je tek potrebno dokazati da je ovakvo rješenje jedino moguće i opravdava narušavanje stanja vodnih tijela Kupa i Dobra. Obzirom na brojne nedostatke u do sada provedenim okolišnim postupcima u okviru Sustava obrane od poplava (npr. nedosta**

tak varijantnih rješenja, podataka, konzumiranje starog rješenja iz 2008.g. i dr.) smatramo da će aktiviranje čl. 4. st 7. biti izuzetno komplicirano.

Praksa Suda EU pokazuje da je primjena članka 4. 4 st. 7. prilično restriktivna.

Nažalost i u ovom slučaju dolazi do izražaja pogrešan pristup po pitanju vođenja projekta Sustava obrane od poplava. Hrvatske vode i sva nadležna javnopravna tijela na čelu s Ministarstvom okoliša i energetike proteklih su 5 godina uložili vrijeme i trud kako bi reciklirali staro rješenje za Sustav i legitimirali ga kroz novi postupak procjene utjecaja na okoliš umjesto da su sve aktivnosti i energiju usmjerili na to kako bi projekt bio adekvatno pripremljen (istraživanja, varijantna rješenja, stručne podloge i dr.) i proveden kroz potrebne okolišne postupke. Na taj način bi i eventualno financiranje iz sredstava EU bilo puno izvjesnije i jednostavnije.

5. U grafičkom dijelu – Energetski sustav nedostaje tekstualna oznaka za HE Lešće Ističemo da kartografski prikazi trebaju u potpunosti biti usklađeni s tekстом prostornog plana kako bi se izbjegle moguće nejasnoće u njegovoj interpretaciji i provedbi.
6. Za eksploataciju mineralnih sirovina dodana je nova odredba da treba "nova eksploatacijska polja kao i proširenja postojećih te istražne prostore planirati na udaljenosti većoj od 200 m od speleoloških objekata." Unutar ili tik uz prostor eksploatacijskog polja u Bariloviću, kod Šćulca, nalazi se spilja označena u katastru speleoloških objekata, u ovom GIS-u: <http://www.biportal.hr/gis/> Ako se primjenjuje navedena odredba prostornog plana, obuhvat tog polja bi trebalo korigirati. Također, navedeno je da "nova eksploatacijska polja unutar istražnih prostora moguće je otvarati da su na većoj udaljenosti od 500 m od vodotoka". Navedeno eksploatacijsko polje uporno se širi na udaljenosti 100-200 m od rijeke Korane, paralelno s vodotokom. Smatramo problematičnim da Karlovačka županija promatra i ne inzistira na dosljednoj provedbi svog prostornog plana. Naprotiv vrlo često se stavlja i u aktivnu poziciju podržavajući proširivanje eksploatacijskih polja u blizini karlovačkih rijeka. Slučaj kamenoloma Barilović nije nažalost jedini slučaj u kojem je vidljiva takva praksa. Minimum koji tražimo je da Karlovačka županija poštuje i dosljedno primjenjuje opći propis koji sama donosi.

7. Izmjenom članka 5.5.4. omogućilo se povećanje postojećih eksploatacijskih polja bez donošenja karte ležišta mineralnih sirovina (Rudarsko geološke studije) Karlovačke županije.

Naime, dok trenutno važeći prostorni plan ne predviđa nikakvo povećanje eksploatacijskih polja do donošenja karte ležišta mineralnih sirovina, što je u skladu sa Strategijom gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske, predložena izmjena omogućava povećanje eksploatacijskih polja na maksimalne površine novopredloženih istražnih prostora.

Članak 5.5.4. u koji je prije prijedloga izmjena glasio:

„Do donošenja karte ležišta mineralnih sirovina Karlovačke županije nije moguće povećanje površina eksploatacijskih polja iznad površina određenih ovim PPŽ-om.“

Izmijenjen glasi:

„Do donošenja Rudarsko geološke studije Karlovačke županije nije moguće povećanje površina eksploatacijskih polja iz točke 5.5.5. iznad maksimalnih površina određenih ovim PPŽ-om, osim u slučaju iz stavka 2. ove točke. Unutar obuhvata istražnih prostora prikazanih na kartografskom prikazu 3.2. "Područja posebnih ograničenja u prostoru" i navedenih u točki 5.5.5., mogu se otvarati nova i proširivati postojeća eksploatacijska polja sukladno točki 5.5.6. i 5.5.7.“

Pri tome je u točki 5.5.5. maksimalna površina navedena s uključenim istražnim prostorom. Na ovaj način se direktno pogoduje investitorima i olakšava povećanje eksploatacijskih polja protivno Strategijom gospodarenja mineralnim sirovinama Republike Hrvatske, koja propisuje izradu Rudarsko geološke studije za sve županije prije nego se povećavaju eksploatacijska polja.

Stoga predlažem da se točka 5.5.4. izmjeni u:

„Do donošenja Rudarsko geološke studije Karlovačke županije nije moguće povećanje površina eksploatacijskih polja iz točke 5.5.5. iznad površina određenih ovim PPŽ-om ne računajući istražne prostore.“

8. Izmjenom članka 5.5.7. nije se vodilo računa o zaštiti stanovništva i okoliša u županiji, već se ponovno više pogodovalo investitorima i koncesionarima. Ovom izmjenom se omogućilo da se eksploatacijska polja znatno približe kućama, građevinskim i zaštićenim površinama kao i većem opterećenju istog područja s više eksploatacijskim poljima. Prijašnji članak:

„Nova eksploatacijska polja i istražene prostore koji nisu planirani u grafičkom dijelu ovog PPŽ, do donošenja karte ležišta mineralnih sirovina., moguće je otvarati pod sljedećim uvjetima:

- da u radijusu od 10 km ne postoji drugo, aktivno ili nesansirano eksploatacijsko polje istovarene mineralne sirovine*
- da je na većoj udaljenosti od 500 m od državnih vodotoka, i građevinskog područja, naselja te 1000 m od ugostiteljsko-turističkih, sportsko - rekreacijskih zona i zaštićenih područja i građevina.“*

Novi članak:

„Nova eksploatacijska polja kao i proširenja postojećih unutar istražnih prostora iz točke 5.5.6., moguće je otvarati pod sljedećim uvjetima:

- da je na većoj udaljenosti od 200 m od državnih voda I. reda, i 100 m od GP naselja i zaštićenih područja i građevina*
- da se ne nalazi u I., II., III., zoni sanitarne zaštite izvorišta.*

Nova eksploatacijska polja kao i proširenja postojećih te istražne prostore planirati na udaljenosti većoj od 200 m od središnje osi pružanja speleoloških objekata (kako glavnih, tako i bočnih hodnika).“

Izmjenom se omogućilo da u radijusu od 10 km postoji više eksploatacijskih polja, što osobno smatram neprihvatljivim, te da niti jedna Studija o utjecaju na okoliš to ne bi smjela

dopustiti. Ako i ignoriramo samo uništenje krajolika, koje bi bilo enormno, moramo uzeti u obzir povećanje prometa, te znatno smanjenje kvalitete života lokalnog stanovništva.

Dakle predlažem da se stavka

„- da u radijusu od 10 km ne postoji drugo, aktivno ili nesansirano eksploatacijsko polje istovarene mineralne sirovine“

vрати u članak 5.5.7.

Smanjenje udaljenosti eksploatacijskih polja sa 500 metara na 100 metara od građevinskog područja i zaštićenog područja smatramo jako opasnim. Naime istraživanjem rudarskih glavnih projekata za eksploataciju nalazim na slijedeće podatke vezane za miniranja i let odbačenih stijena od posljedica miniranja.

Glavni rudarski projekt eksploatacije tehničko građevnog kamena na EP Močići, izv.prof.dr.sc. Ivo Galić dipl.ing. rud.

„Sa sigurnošću se može pretpostaviti da je daljina odbacivanja puno manja. Radi toga opasnom zonom za zaposlene radnike smatra se prostor polumjera 300 m od mjesta miniranja, a za tešku opremu i nepokretne objekte 150 m u smjeru odbacivanja komada.“

„Napomena: Tijekom prvog miniranja potrebno je provesti mjerenje seizmičkih valova od strane ovlaštene pravne osobe; mjerne instrumente potrebno je postaviti na mjestima opažanja MO1 (udaljenost 295 metara od minskog polja) i MO2 (udaljenost 271 metara od minskog polja) koja su prikazana na Prilogu 7.“

„Dopuštena količina eksploziva po jednom intervalu paljenja dobivena je iz izraza za bezopasno rastojanje (Purtić, 1991.):

, rs - bezopasna udaljenost, usvojeno 150 m (prvi objekti se nalaze na udaljenosti od oko 315 m)“

Na temelju gore navedenog stručnjaka ukoliko od miniranja postoji mogućnost da odlomljeno kamenje i stijene lete 100 metara, za ljude je sigurna udaljenost polumjer 300 metara od mjesta miniranja, a za nepokretne objekte 150 metara. Bezopasna udaljenost je usvojena kao 150 metara obzirom da se prvi objekti nalaze na udaljenosti oko 315 metara. Kako je moguće i na temelju čega je predlagatelj izmjene prostornog plana predvidio da je 100 metara dovoljna udaljenost građevinskog područja od eksploatacijskog polja? Prostorni plan prvenstveno mora štiti stanovnike svoga kraja. Ukoliko za radnike nije sigurno da su 300 metara od područja miniranja, kako može biti 100 metara sigurno za stanovništvo i njihove građevine.

Nadalje, nije nam jasan razlog odbacivanja zaštite turističke i sportske djelatnosti, kada se više ne regulira dozvoljena udaljenost ugostiteljsko-turističkih, sportsko - rekreacijskih zona. Mislim da je svima jasno da niti jedan turist neće doći na 100 metara od eksploatacijskih polja te da sportaši ne mogu bez opasnosti po svoje zdravlje udisati prašinu koja je posljedica eksploatacija.

Izmjenom ovog članka se također omogućilo proširenje eksploatacijskih polja na površinu cjelokupnih istražnih prostora bez prethodne izrade Rudarsko geološke studije.

Prijedlog za izmjenom članka 5.5.7. je:

„Nova eksploatacijska polja i istražene prostore koji nisu planirani u ovom PPŽ, nakon donošenja Rudarsko geološke studije, moguće je otvarati pod sljedećim uvjetima:

- da u radijusu od 10 km ne postoji drugo, aktivno ili nesansirano eksploatacijsko polje istovarene mineralne sirovine

- da je na većoj udaljenosti od 1000 m od državnih vodotoka, i građevinskog područja, naselja i stambenih objekata te ugostiteljsko-turističkih, sportsko - rekreacijskih zona i zaštićenih područja, uključujući područja pod posebnom zaštitom poput Ekološke mreže i građevina.“

-da se ne nalazi u I., II., III., zoni sanitarne zaštite izvorišta.

Nova eksploatacijska polja kao i proširenja postojećih te istražne prostore planirati na udaljenosti većoj od 500 m od središnje osi pružanja speleoloških objekata (kako glavnih, tako i bočnih hodnika).

9. Prijedlog

S obzirom da smo kao zainteresirana javnost i podrška lokalnom stanovništvu uključeni u praćenje procesa Inicijative - NE kamenolomu u Lasinji i Inicijative Korana blago našeg kraja - STOP proširenju kamenoloma Barilović (Puni naziv: Stop eksploataciji tehničko-građevnog kamena na budućem eksploatacijskom polju "Barilović") sudjelovali smo i u u javnim raspravama o Studijama utjecaja na okoliš za zahvate: „ **Eksploatacija tehničko-građevnog kamena na budućem eksploatacijskom polju „Barilović”, Općina Barilović, Karlovačka županija**“ i **Eksploatacije tehničkog-građevinskog kamena na budućem eksploatacijskom polju Kremešnica na području općine Lasinja.**

Na gore navedene Studije odaslali smo niz komentara i primjedbi te molimo da se:

- **eksploatacijsko polje Kremešnica u Lasinji izbriše iz aktivnih eksploatacijskih polja te da se pridoda popisu u članku 5.5.15. neaktivnih eksploatacijskih polja za koju je nužno provesti sanaciju bez eksploatacije.**

U prilog ovoj molbi ide i činjenica da je u srpnju 2022. godine na 2. Sjednici povjerenstva je donesen zaključak da zahvat, odnosno eksploatacija EP Kremešnica nije prihvatljiva za okoliš. Razlog tome je višestruk, od preteškog prometa koji bi nužno prolazio kroz centar Lasinje, jako male udaljenosti građevinskog područja od EP (samo 35 metara), samo 1000 metara od centra Lasinje, arheološko nalazište Lasinjske kulture unutar samog eksploatacijskog polja itd. Obzirom da na tom području nije prihvatljiva eksploatacija, te da je smjer općine prema turizmu, logično rješenje je izbrisati EP Kremešnica te ga prenamijeniti u npr. zaštićeno arheološko nalazište, sportsko rekreativnu zonu (idealno područje za adrenalinski part), šume i slično.

- **korigira obuhvat i maksimalna površina eksploatacijskog polja Barilović sa 13,60 ha na 6,29 ha koliko je sada površina aktivnog dijela.**

Trenutno je aktivno EP "Barilović „na površini od 6,29 ha. Razliku do 13,60 ha (maksimalna površina EP-a) u iznosu od 7,31 ha čini istražni prostor "Barilović II". U planu je proširenje eksploatacije na istražni prostor odnosno nastanak Budućeg eksploatacijskog polja kako ga nazivaju u Studiji o utjecaju na okoliš" koje će nastati spajanjem postojećeg eksploatacijskog polja "Barilović" površine 6,29 ha i istražnog prostora "Barilović II" površine 7,31 ha.

Naime iako još uvijek čekamo sudjelovanje na sjednici Povjerenstva za ocjenu Studije i konačni zaključak, stojimo iza naših primjedbi i smatramo da pojedini zaključci iz Studije kojima se nastoje umanjiti mogući utjecaji na okoliš nisu utemeljeni na realnom utvrđenom činjeničnom stanju, tj. **ne temelje se na svježim i pouzdanim podacima i istraživanjima koje je nužno provesti na samoj lokaciji zahvata kao i na području cijele zone mogućih utjecaja planiranog zahvata.** Takvi paušalni zaključci koji se ne temelje na

pouzdanim podacima i istraživanjima ne mogu se smatrati relevantnim pri donošenju odluke o ovom postupku, odnosno upućuju na sljedeće zaključke: **da se planiranim zahvatom ne mogu isključiti značajni utjecaj na okoliš (nap. i ljude), da su nedostaci u Studiji značajni (broj i karakter nedostataka).**

Temeljem svjedočanstava stanovništva već i rad postojećeg EP (aktivni dio) znatno utječe na okoliš i ljude (pukotine u temeljima i zidovima od miniranja - ugroženost stambenih objekata), talog u rijeci Korani od prašine, oborinske vode ispiru prašinu iz kamenoloma u podzemne vode koje se ulijevaju u Koranu, pojačan promet teškim i velikim vozilima kroz naselje, udaljenost stambenog objekta manje od 100m, udaljenost rezervoara pitke vode za Šćulac na cca 70 m itd.) što je vidljivo i iz fotografija u prilogu. Osim toga i uvjeti po kojima sadašnje EP radi su u suprotnosti sa PP KA Županije. Povećavanjem i proširivanjem eksploatacije ne može se izvršiti na temelju podataka koji su nepouzdana i koji ne donose pravu sliku utjecaja Zahvata na okoliš i ljude.

10. Uzimajući u obzir da je predmet VI. Izmjena i dopuna Prostornog plana Karlovačke županije i Strateške studije utjecaja na okoliš „Sustav obrane od poplava“ (dalje: Sustav) želimo se osvrnuti na način na koji su vođeni postupci u slučaju ovog projekta.

Eko Pan je još **2013. g.** upozoravao na brojne nepravilnosti i nedostatke u postupku kojim se pokušala realizirati mHE Brodarci od strane privatnog investitora u sklopu Sustava obrane od poplava. Presudom Visokog upravnog suda 2015. zaustavljena je realizacija ovog zahvata.

Već **2015. g. vodi se novi postupak** za dio Sustava koji obuhvaća nasip Selce-Rečica. I u tom postupku Eko Pan je isticao da se zahvat ne može realizirati temeljem rješenja o prihvatljivosti za okoliš Sustava iz 2008.g., te **da je potrebno za Sustav provesti stratešku procjenu, a nakon toga i procjenu utjecaja na okoliš za svaki pojedinačni zahvat Sustava.**

Nažalost, tadašnje Ministarstvo je pogrešno utvrdilo da je rješenje iz 2008. g. važeće i da se temeljem 5 njega može krenuti u realizaciju Sustava i njegovih dijelova. **Pogrešno shvaćanje Ministarstva potvrđuje i činjenica da je 2017. g. pokrenut „novi“ postupak procjene utjecaja na okoliš za Sustav obrane od poplava. Od 2015. g. Eko Pan konstantno upozorava** da se za cijeli Sustav obzirom na vrlo kompleksna obilježja zahvata (nap.8 +3 pojedinačnih zahvata) **mora provesti postupak strateške procjene utjecaja** na okoliš i da se postojeća realizacija ne može temeljiti na zastarjelim rješenjima.

Što su napravila nadležna tijela? Nadležna tijela potpuno su ignorirala sve prijedbe te se za Sustav od 2017. do 2019. g. vodio „novi“ postupak procjene utjecaja na okoliš umjesto da se za cijeli sustav proveda strateška procjena, a onda i pojedinačna procjena utjecaja na okoliš za svaki dio Sustava. Naravno „novi“ postupak je morao proći jer kako objasniti da zahvati koji su već u postupku realizacije eventualno ne mogu proći kroz novi postupak procjene utjecaja na okoliš. Sve navedeno potvrđuje da je „novi“ postupak za Sustav zapravo recikliranje starog rješenja iz 2008.g..

Eko Pan je sudjelovao i u tom postupku te je u opsežnim komentarima argumentirao zašto je za Sustav najprije trebalo provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš. Također, „nova“ studija sadržavala je brojne nedostatke na što smo upozoravali, ali unatoč svemu ona je kao takva dobila prolaznu ocjenu. **Sama činjenica da je procjena utjecaja na okoliš rađena prije strateške procijene govori koliko su u ovom slučaju svi okolišni postupci dovedeni do apsurdna.** Zbog svega navedenog danas se nalazimo u pat poziciji. S jedne strane moramo Sustav provesti kroz postupak strateške procjene utjecaja na okoliš jer je to nužno zbog EU financiranja, a s druge strane ocjena Sustava iz aspekta strateške procjene utjecaja na okoliš je vrlo problematična i potvrđuje da će njegova realizacija značajno negativno utjecati na riječne ekosustave i sastavnice okoliša. **Osim toga imamo i pravomoćno rješenje da je Sustav prihvatljiv za okoliš iz 2019., što nije u skladu s zaključcima strateške studije.**

Ovakva okolišno pravna šizofrena situacija dovodi do toga da Hrvatske vode nisu izrazile suglasnost na stratešku studiju utjecaja na okoliš za izmjene i dopune prostornog plana tijekom prvog javnog savjetovanja. Kako će se ova situacija u budućnosti rasplesti vjerojatno dobrim dijelom ovisi i o odobravanju financijskih sredstava za Sustav od strane EU. Slijedom svega navedenog imamo potrebu prenijeti u nastavku komentare Eko Pana koji su upućeni 2019. g. na „novu“ studiju utjecaja na okoliš za Sustav obrane od poplava u sklopu postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Napomena:

Ponavljamo komentare u vezi *Sustava obrane od poplava* jer smatramo da ih je bitno isticati i ponavljati. **Činjenica da se Sustav obrane od poplava prvi put provodi kroz postupak strateške procjene utjecaja na okoliš i to nakon što je proveden postupak procjene utjecaja na okoliš za Sustav i kad su dijelovi Sustava već izgrađeni dovoljno samo po sebi.** U slučaju planiranja i realizacije *Sustava*, provedba okolišnih postupaka i sudjelovanje javnosti dovedena je do potpunog besmisla. **Drugim riječima odlučujemo i raspravljamo o nečemu što je već odlučeno na političkoj razini, a gdje su svi standardi i načela zaštite okoliša ismišljeni na najgrublji način.**

Za sustav zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja potrebno je provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš

Nakon katastrofalnih poplava gradova Zagreba (1964.) i Karlovca (1966.), započelo je rješavanje obrane od poplava Srednjeg Posavlja obuhvaćajući područje Save od Slovenije do Nove gradiške i Kupe od Ozlja do Pokupskog. Tada predloženo i usvojeno rješenje polazilo je od korištenja prirodnih retencija i provođenja velikih voda mimo ugroženih gradova. Rješenjem obrane od poplava Srednjeg Posavlja predviđeni su odteretni kanali (Odra kod Zagreba i Kupa-Kupa kod Karlovca), kontrolirane retencije, odgovarajući nasipi i kontrolne građevine. Studijom regulacije i uređenja rijeke Save u Jugoslaviji (Polytechna Hidroprojekt, Carlo Lotti, Prag – Rim, 1972. godine) usvojeno je rješenje. Radovi koji su započeli na izgradnji I. faze dovršeni su do 1980. godine i od tada osim održavanja nisu uložena značajnija sredstva u sustav obrane od poplava tog područja. Prva faza obrane od poplave za područje Srednjeg Posavlja izvedena je prije više od 40 godina uključujući i po

dručje grada Karlovca, a na osnovi izvornog rješenja, 2004. godine Hrvatske vode dale su izraditi projekt Obrana od poplava grada Karlovca (VPB d.d. Zagreb, 2004.).

Hrvatske vode pokrenule su postupak procjene utjecaja na okoliš sustava obrane od poplava Srednjeg Posavlja 23. travnja 2007. na osnovi materijala „Novelacija i dopuna studije o utjecaju na okoliš sustava obrane od poplava Srednjeg Posavlja“ (VPB, Zagreb, 2007.), te je Ministarstvo zaštite okoliša prostornog uređenja i građenja 20. svibnja 2008. godine donijelo rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

Prethodno iznesena kronologija problema poplava na području Srednjeg Posavlja kao i sam broj zahvata (11 ukupno) čija obilježja su takva da svaki sam pojedinačno može imati značajan utjecaj na okoliš i prirodu govori u prilog tome da je za cijeli sustav obrane od poplava potrebno provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš.

Osim toga, sama činjenica da rješavanje ovog problema traje gotovo 50 godina govori koliko je rješavanje ovog pitanja kompleksno. Također, iznimno je bitno uzeti u obzir činjenice da je pristup problemu poplava bitno promijenjen proteklih godina na razini znanstvenih spoznaja i iskustva, a sve temeljem katastrofalnih poplava u Europi proteklih 30- tak godina, što dovodi do promjene u razmišljanjima kako riješiti pitanje poplava. Sve to rezultira novim pristupima i politikama na razini EU koji se baziraju na temeljnom i osnovnom načelu, a to je da se upravljanju vodama pristupa kroz integrirani pristup na osnovi riječnih slivova. Smatramo pogrešnim pristup da se rješavanje ovog problema parcijalno sagledava i rješava. Izrađivač studije u uvodnom poglavlju 2.1.1. str. 3, paušalno zaključuje da se podjela i cjepkanje ovog pojedinačnih zahvata ili sustav, temelji na osnovi teritorijalne organiziranosti vodnogospodarske djelatnosti u RH, što smatramo potpuno pogrešnom tvrdnjom, a u nastavku zaključuje da ipak ta dva dijela predstavlja realno cjelinu.

(citiramo: "Na osnovu načina teritorijalne organiziranosti vodnogospodarske djelatnosti u Republici Hrvatskoj, sustav zaštite od poplava na slivu rijeke Kupe dijeli se na karlovačko i sisačko područje, dok se sustav smatra jednom cjelinom.")

Ovaj kompleks zahvata, za čije funkcioniranje je presudna međusobna povezanost i funkcionalnost svakog pojedinačnog zahvata, usmjereno je prema zajedničkom cilju obrane od poplava. Djelovanje ovog sustava nemoguće je ostvariti bez detaljnog i sveobuhvatnog planiranja, što ukazuje da je strateška procjena nužna kako bi sigurno i učinkovito riješili ovaj problem za buduće generacije.

Strateška procjena utjecaja strategije, plana i programa na okoliš u Hrvatskoj je regulirana Zakonom o zaštiti okoliša i Uredbom o strateškoj procjeni. Direktivom o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš 2001/42 provodi se načelo integracije i zaštite okoliša propisano člancima 11. i 191. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Propisuje se visoka razina zaštite okoliša i pridonosi uključivanju pitanja zaštite okoliša u izradu i donošenje određenih planova i programa. U tu se svrhu Direktivom 2001/42 traži procjena okoliša za planove i programe koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš. Postupkom strateške procjene utjecaja

na okoliš pomaže se donositeljima politika donijeti informirane odluke temeljene na objektivnim informacijama i rezultatima savjetovanja s javnošću/dionicima i odgovarajućim tijelima.

Temeljno pitanje koje se ovdje postavlja jest da li sustav zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja potpada pod članak 63. Zakona o zaštiti okoliša (NN 78/15, 118/18) kojim je preneseni članak 3. stavak 2. Direktive 2001/42. Ključno je pitanje područja primjene Direktive 2001/42 te da li nešto što se naziva "sustav" može biti obuhvaćeno pojmovima "plan" ili "program". O ovom pitanju izjasnila se i Europska komisija u svojem drugom izvješću Vijeću i Europskom parlamentu 2017. godine o provedbi 7 Direktive 2001/42

(v. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0234&from=EN>).

Drugo izvješće Europske komisije o provedbi Direktive 2001/42: „Određivanje okvira” (članak 3. stavak 2.) – str. 4.

Planovi i programi za koje je potrebna strateška procjena utjecaja na okoliš trebaju služiti za određivanje okvira za buduće odobravanje provedbe projekata navedenih u priložima I i II. Direktivi o procjeni učinka na okoliš. Gotovo su sve države članice doslovno prenijele izraz „određivanje okvira” i često ga razradile u okviru zakonodavnog akta ili smjernica. Sudskom praksom Suda EU-a potvrđeno je da se u tom pojmu mora odražavati cilj Direktive o strateškoj procjeni utjecaja na okoliš i uzeti u obzir učinke na okoliš bilo kakve odluke kojom se utvrđuju zahtjevi za buduće odobravanje za provedbu projekata. Stoga se može reći da se planovima i programima određuje okvir za donošenje odluka koje utječu na svako buduće odobravanje za provedbu projekata, posebno u pogledu njihove lokacije, vrste, opsega i operativnih uvjeta ili dodjele resursa

Za primjenu Direktive 2001/42 o strateškoj procjeni nevažno je kako se neki plan ili program zove. On se može zvati i "sustav" a da je, zapravo, po svim svojim obilježjima plan odnosno program za koji je potrebno provesti stratešku procjenu.

To jasno proizlazi iz presude Suda Europske unije u predmetu C-290/15. Pojam „planovi i programi” odnosi se na svaki akt/mjeru koji/koja, definirajući pravila i postupke nadzora/ispitivanja (engl. scrutiny) primjenjive na određeni sektor, uspostavlja značajan skup kriterija i uvjeta za odobravanje ili provedbu projekta ili više njih koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš.

U ovom slučaju, sustav obrane od poplava odnosi se na niz pojedinačnih zahvata koji svaki ima posebnu funkciju te predviđene i opisane načine korištenja. Svi dijelovi sustava povezani su u svrhu ostvarenja osnovnog cilja, a to je sprečavanja nesreća odnosno zaštita od štetnog djelovanja voda za ljude i imovinu. Takvi standardi su od dovoljno značajne važnosti i opsega za određivanje uvjeta primjenjivih na sektor upravljanja vodama, a odluke koje se donose na temelju tih standarada moraju odrediti uvjete pod kojima bi se konkretni projekti iz tog sustava, koji još uvijek nisu odobreni, mogli ubuduće odobriti lokacijskim i drugim dozvolama.

Smatramo da sustav zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja zadovoljava prema svim obilježjima okvir primjene Direktive 2001/42 sažetih u **glavna tri elementa**:

- Sustav obuhvaća zahvate kojima se planira upravljanje vodama **u svrhu zaštite od poplava što predstavlja djelatnost vodnog gospodarstva u skladu s člankom 3. stavak 2. Direktive 2001/42**
- Pojedinačni zahvati u sklopu sustava nalaze se na popisu zahvata **obuhvaćenih prilozima I i II Direktive o procjeni utjecaja određenih javnih i privatnih projekata na okoliš što također predstavlja jedan od parametara za provedbu strateške procjene prema članku 3. stavak 2. (a) Direktive 2001/42**
- Svi pojedinačni zahvati sustava mogu imati značajan utjecaj za područje ekološke mreže za koje se provodi glavna ocjena utjecaja zahvata na ekološku mrežu. **Zahvati za koje je propisana ocjena sukladno članku 6. i 7. Direktive 92/43 o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore predstavljaju jedan od parametara za određivanje okvira primjene članka 3. stavak 2. (b) Direktive 2001/42 o strateškoj procjeni .**

Zbog svega navedenog smatramo da je nesporna činjenica da se za sustav obrane od poplava morala provesti strateška procjena u skladu s Direktivom 2001/42 i obvezujućom praksom Suda EU-a.

Važenje i konzumiranje rješenja o prihvatljivosti za okoliš iz 2008. godine

Ono što je osobito važno istaknuti jest da je dio ovih zahvata već u fazi realizacije, tj. ishodište su dozvole iz područja prostornog uređenja i gradnje, a temeljem rješenja o prihvatljivosti za okoliš iz 2008. godine (MP1 – Lijevo obalni nasip Kupe od željezničkog mosta do Brodaraca – III etapa; MP2 - Nasipi uz desnu obalu Mrežnice te lijevu i desnu obalu Korane za zaštitu naselja Logorište, Mala Švarća i Turanj; te MP5 - Zaštita lijeve obale Kupe: Selce - Rečica).

Potpuno je neprihvatljivo da se ovaj postupak PUO provodi za zahvate koji su već realizirani temeljem nevažećeg rješenja iz 2008. godine. Takva praksa dovodi do potpunog besmislenog sudjelovanja javnosti jer je očita namjera da se kroz ovaj postupak zapravo legitimiraju već donesene odluke i postupanja u slučajevima pojedinih zahvata koji zajednički čine sustav obrane od poplava jer je drugačiji ishod praktično nemoguć. Osim toga, sam smisao i bit postupka procjene utjecaja na okoliš na ovaj se način potpuno obezvređuje što predstavlja povredu s jedne strane nacionalnih propisa i pravne stečevine EU.

Nadalje, ističemo da prema Zakonu o zaštiti okoliša iz 1994. godine temeljem kojeg je doneseno rješenje iz 2008. godine o prihvatljivosti za okoliš zahvata Sustav obrane od poplava Srednjeg Posavlja koji uključuje niz pojedinačnih zahvata **nije postojala obveza sagledavanja kumulativnog utjecaja što je u ovom slučaju od presudne važnosti.** Upravo integrirani pristup upravljanju vodnim područjima koji se propisuje kroz Okvirnu direktivu o vodama, osigurava se između ostalog kroz kumulativno i sveobuhvatno sagledavanje utjecaja na okoliš svih postojećih i planiranih zahvata na području sliva rijeke Save i podsliva rijeke Kupe.

Prethodno navedene činjenice udruga Pan je iznosila tijekom pojedinačnih postupaka u kojima je sudjelovala tijekom proteklih godina te je kontinuirano upozoravala nadležno Ministarstvo da se planirani zahvati ne mogu realizirati bez nove PUO ili ocjene o potrebi PUO za svaki pojedinačni zahvat, odnosno SPUO za cijeli sustav u cjelini. Tako je u sklopu postupka glavne ocjene na ekološku mrežu zahvata izgradnje nasipa Selce-Rečica ukazivao na to da rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš iz 2008. godine ne može biti temelj za odobravanje predmetnog zahvata 2017. godine (dakle 9 godina kasnije).

Zaključno, danas kada se provodi novi postupak PUO vidljivo je da je Ministarstvo zaštite okoliša i energetike pogrešno procijenilo važenje rješenja iz 2008. godine. Također, potpuno je jasno da se ovaj postupak provodi iz razloga da se na taj način legitimiraju već donesene odluke. Na taj način želi se „novim“ rješenjem osigurati i financiranje putem EU fondova što nije moguće bez provedbe novog postupka PUO. Time se zapravo i u praksi potvrđuje stajalište da se pojedinačni zahtjevi koji su već u realizaciji temeljem rješenja iz 2008. godine ne zadovoljava najviše standarde zaštite okoliša i prirode u skladu s pravnom stečevinom EU.

U drugom izvješću Europske komisije o provedbi Direktive 2001/42 govori se o potrebi ispunjavanja uvjeta u svrhu osiguravanja financiranja kroz fondove EU te obvezama koje proizlaze iz Direktive o procjeni utjecaja na okoliš i Direktive o strateškoj procjeni.

Nepotpun obvezni sadržaj studije

Također želimo ukazati na to da pojedina poglavlja u studiji utjecaja zahvata na okoliš koja čine obvezni dio sadržaja sukladno Prilogu IV. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 61/14) opisuju zahvat temeljem **nepotpunih i nepouzdanih podataka.**

Smatramo osobito zabrinjavajućim i nedopustivim činjenicu da je **izrađivač studije dobrim dijelom zanemario Uputu za izradu studije o utjecaju na okoliš sustava zaštite od poplava karlovačko-sisačkog područja koju je 27. travnja 2018. godine donijelo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike** (KLASA: 351-03/17-04/1306; URBROJ: 517-06- 2-1-2-18-25).

Posljedično time, sadržaj studije u svojim obveznim dijelovima nije potpun. Izostavljanje dijelova upute koji se tiču obvezne potrebe sagledavanje svih zahvata, a posebno HE Lešće i mHE Ilovac i ostalih pojedinačno realiziranih zahvata u proteklih 10-tak godina (nasip u svrhu obrane pročistača otpadnih voda grada Karlovca i dr.) predstavlja bitni propust u obveznom sadržaju studije. Također mišljenja i upute drugih javnopravnih tijela koje su propisane za izradu studije nisu uvažene i obuhvaćene ovom studijom (npr. Mišljenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i energetike dobrim dijelom nisu obuhvaćene ovom studijom KLASA: 612/07/17-59/360; URBROJ: 517-07-1-1-2-17-4 od 2. listopada 2017. i dr., v. https://mzoe.hr/doc/29052018_-_uputa_ministarstva_od_27_travnja_2018_godine.pdf).

Poglavlje o mogućim kumulativnim utjecajima sustava zaštite od poplava ne može se smatrati potpunim s obzirom na bitne propuste u sveobuhvatnom sagledavanju svih

zahvata i utjecaja na okoliš i prirodu. Izostavljanje dva najveća zahvata koji su izgrađeni na području sliva rijeke Kupe u proteklih 40-tak godina iz ove studije je jednostavno potpuno neshvatljivo i neodgovorno od izrađivača studije. Podaci o štetnom djelovanju HE Lešće na rijeku Dobru i Kupu su već toliko poznati i vidljivi da je i od strane nadležnih tijela (HEP, Hrvatske vode, Karlovačka županija) to priznato. Samo tijekom 2017. i 2018. godine pokrenuto je više zahvata kojima se sanira šteta kao posljedica rada HE Lešće (nap. 2009. puštena je u rad što čak ne obuhvaća ni rješenje iz 2008. godine koje tako da nije bilo moguće ni reciklirati u sklopu ove studije što govori još jednom u prilog tome da ova studija predstavlja zapravo kopiju starog rješenja).

Nadalje, još jednom ističemo da prema Zakonu o zaštiti okoliša iz 1994. godine temeljem kojeg je doneseno rješenje iz 2008. godine o prihvatljivosti za okoliš zahvata Sustav obrane od poplava Srednjeg Posavlja koji uključuje niz pojedinačnih zahvata **nije postojala obveza sagledavanja kumulativnog utjecaja** što je u ovom slučaju od presudne važnosti. Upravo integrirani pristup upravljanju vodnim područjima koji se propisuje kroz Okvirnu direktivu o vodama, osigurava se između ostalog kroz kumulativno i sveobuhvatno sagledavanje utjecaja na okoliš svih postojećih i planiranih zahvata na području sliva rijeke Save i podsliva rijeke Kupe.

Pojedini zaključci iz studije kojima se nastoje umanjiti mogući utjecaji na okoliš nisu utemeljeni na realnom činjeničnom stanju, tj. ne temelje se na svježim i pouzdanim podacima i istraživanjima koje je nužno provesti na samim lokacijama zahvata kao i na području cijele zone mogućih utjecaja uzvodno i nizvodno od lokacija svih planiranih zahvata u okviru sustava. Takvi paušalni zaključci koji se ne temelje na pouzdanim podacima i istraživanjima ne mogu se smatrati relevantnim pri donošenju odluke o ovom postupku.

S poštovanjem,
Za Pan, udruga za zaštitu prirode i okoliša
Ivana Francišković Olrom

U Karlovcu, 4. listopada 2022.